

коня си, а подире му вървѣха казацитѣ, като мравунекъ?

— Видѣхъ ги, — рече орелѣтъ, — азъ все надъ главитѣ имъ се виехъ на витло и сърдцето ми тупгѣше, когато слушахъ топоветѣ имъ.

Юнакѣтъ се облегна на почернѣлия камъкъ, дето дъждѣтъ бѣше измилъ името му, и тихо почна една пѣсенъ, а балканскитѣ вѣтъръ я грабна отъ устата му.

А. Каралийчевъ

Шие
дрешки
на
куклитѣ

КАРИНА
ОТЪ
ГЕБРИЕЛЪ
НИ КОЛЕТЪ

НАЙ-СТАРОТО ИЗКУСТВО

Преди стотини хиляди години човѣкъ приличалъ на маймуна: ималъ дългнеста глава, издадена долна челюсть, озъбенъ билъ, костѣта надъ носа му изпъквала, а тѣсното му чело било сплеснато назадъ. Но той се различавалъ отъ животнитѣ: ходѣлъ изправенъ, на две нозе, можелъ да говори, запомнивалъ — кжде що е видѣлъ и що му се е случило, умѣлъ да мисли; колкото повече живѣлъ, по-уменъ ставалъ и повече научвалъ. Ала най-силно го различавало отъ животнитѣ друго нѣщо: той обичалъ хубавото и когато работѣлъ, грижелъ се — издѣлията му да се харесватъ и нему, па и на другитѣ.

Животнитѣ били по-много и по-силни отъ човѣка. За да се пази отъ тѣхъ, па и за да ги убива, та да имъ взема кожата и месото, човѣкъ измислилъ сѣчива. Той успѣлъ да прави отъ кремъкъ ножове и брадви; забивалъ ги въ дебела тояга или ги привързвалъ съ лико о здрава дървена дръжка. Тия сѣчива му били и оржия. Съ тѣхъ можело да се убие животно, да се одере кожата му, да се насѣче месото; на човѣка тѣ служели като ножове, стрели и копия.

Минало много време. Човѣкъ наченалъ да изработва отъ коститѣ и рогата на уби-

титѣ животни игли, шила, стрели, дръжки за своитѣ сѣчива и различни украшения, съ които се кичелъ. Той се силѣлъ да прави своитѣ издѣлия не само сгодни и здрави, а и хубави, (изящни) грижелъ се да ги изработва колкото се може по-изкусно. По коститѣ и рогата отъ еленъ издѣлвалъ съ кремъчно шило различни рисунки — кога редица отъ кръгчета съ кръстове въ тѣхъ, кога — образи на животни: елени, мамуги (слонове), бизони (диви бикове) и риби. Тия рисунки сж направени много майсторски: макаръ и съ малко чърти, образѣтъ на животното е като живъ; той е изписанъ и издѣлбанъ изкусно. Затова казваме, че още въ най-старо време хората знаели, що е изкуство. Тия издѣлия, които сж не само сгодни и здрави, а и сръчно украсени, се наричатъ художествени; оня, който може да ги прави, се казва художникъ.

Първитѣ си художествени издѣлия хората направили въ онова далечно време, когато живѣли въ колиби отъ стѣбла и клони. Човѣкъ дѣлбаелъ (ваелъ) рога и кости, за да получи хубава дръжка на сѣчиво или украшение; тая художествена работа се нарича ваятелство (скулптура), а човѣкѣтъ, който